

Registratienummer: 23.059457
Aan Verenigde vergadering
Van De rekenkamercommissie
Onderwerp Nieuws van de rekenkamercommissie
Datum 30 juni 2023

Waarom krijgt u deze memo

Sinds de waterschapsverkiezingen in maart dit jaar heeft de verenigde vergadering (VV) een nieuwe samenstelling. Dit is voor de rekenkamercommissie (RKC) aanleiding om zich opnieuw aan de VV te presenteren en om de contacten aan te halen. Door middel van deze memo informeert de RKC de VV over relevante initiatieven en ontwikkelingen met betrekking tot de activiteiten van de RKC.

We gaan in op de stand van zaken met betrekking tot de onderzoeken. Daarnaast wordt kort ingegaan op de invoering van de wet versterking decentrale rekenkamers en wat dit betekent voor Rijnland. In de VV vergaderingen van 5 juli en 27 september willen we graag nader kennismaken en laten zien wat de RKC doet.

Over de Rekenkamercommissie

De RKC van het hoogheemraadschap van Rijnland is door de VV ingesteld als commissie met een onafhankelijke positie om de VV te ondersteunen bij de uitvoering van haar taken. Jaarlijks brengt de RKC een jaarplan en een jaarverslag uit. In het jaarplan geeft de RKC aan wat zij wil bereiken, welke onderzoeken zij wil gaan starten en wat de planning voor het komend jaar is. In het jaarverslag rapporteert de commissie over haar werkzaamheden van het afgelopen jaar en de besteding van het budget.

Huidige onderzoeken

DoeMee onderzoek 2022

Elk jaar organiseert de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) een DoeMee-onderzoek. Een belangrijk kenmerk van deze onderzoeken is dat het gekozen thema bij een groot aantal gemeentes en waterschappen wordt onderzocht, waardoor het rapport vergelijkende informatie oplevert.

In 2022 heeft de RKC deelgenomen aan het onderzoek met als onderwerp: de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau PBLQ en heeft een verdiepende rapportage en een factsheet opgeleverd. De verdiepende rapportage bevat overwegend kwantitatieve kerngegevens van alle deelnemende gemeenten, provincies en waterschappen. In de factsheet, zijn de gegevens van de zes deelnemende waterschappen met elkaar vergeleken.

De RKC wilde een beeld krijgen hoe de ondersteuning bij Rijnland door de VV wordt ervaren en heeft daarom enkele passages uit de verdiepende rapportage en de factsheet aan de VV voorgelegd om van gedachten te wisselen.

Omdat het onderzoek werd uitgevoerd onder de vorige VV heeft de RKC er voor gekozen om deze te bespreken met de vorige VV en om de resultaten te delen met u, als nieuwe VV. Dit delen doet de RKC in een rekenkamerbrief, met kort de bevindingen van het onderzoek en de uitkomsten van het gesprek.

De rekenkamerbrief ligt momenteel bij D&H voor een bestuurlijke reactie. Daarna zal de RKC deze voorzien van een nawoord. Alle documenten zullen in september aan de VV aangeboden worden.

Onderzoek Informatieveiligheid

Bij informatieveiligheid gaat het om het beschermen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid (ook wel BIV) van informatiesystemen en informatie-uitwisseling binnen een bekende perimeter. Dit onderzoek wil in beeld brengen wat de stand van zaken rond informatieveiligheid bij Rijnland is, welke acties momenteel worden genomen en welke waarborgen de VV heeft dat dit op een juiste wijze wordt aangepakt.

Het onderzoek is december 2022 gestart en door bureau Berenschot uitgevoerd. Op dit moment ligt het rapport bij D&H voor een bestuurlijke reactie. Daarna zal de RKC het rapport voorzien van een nawoord. Naar verwachting wordt het eind augustus aangeboden aan de VV voor behandeling in september.

Onderzoeksagenda 2023

DoeMee onderzoek 2023

De RKC heeft in haar Jaarplan 2023 aangegeven deelname aan het DoeMee-onderzoek 2023 van de NVRR met als thema 'klachtenafhandeling' te overwegen. Het besluit om hier aan mee te doen was afhankelijk van de vraagstelling, die bij het opstellen van dit jaarplan nog niet bekend was. In de tussentijd heeft de RKC documenten bestudeerd en een oriënterend gesprek gevoerd met de klachten coördinator van Rijnland. Op basis van de documenten en het gesprek concludeerde de RKC dat het nieuwe onderzoek van de NVRR voor Rijnland weinig toevoegt en dat het vanwege het geringe aantal deelnemers (twee andere waterschappen) weinig vergelijkingsmateriaal zal opleveren.

Onderzoek 'Samenwerking Rijnland en gebiedspartners'

Het onderwerp samenwerking van Rijnland met gebiedspartners staat al langer op de groslijst van de RKC. Ook bij RKC's van andere waterschappen en gemeenten zien we dat nogal eens onderzoeken zijn uitgevoerd naar externe samenwerkingsverbanden. Daarbij is het meestal de vraag hoe goed het gekozen bestuur zijn rol vervult en kan vervullen. De RKC heeft nagedacht over een mogelijke onderzoeksopzet voor Rijnland, met de volgende drie doelstellingen:

- Bieden van een overzicht van de verschillende soorten van samenwerking die Rijnland heeft met derden;
- Op basis van een drietal casussen (praktijkvoorbeelden) bepalen of de VV haar kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot de gekozen samenwerkingsverbanden heeft kunnen vervullen en heeft vervuld;
- Inzicht krijgen in succes -en faalfactoren die van invloed zijn op de effectiviteit van de gekozen samenwerkingsverbanden.

Tijdens gesprekken met VV leden op de kennismakingsavond van 12 april bleek dat er vooral behoefte is aan het eerste punt: een overzicht van alle samenwerkingspartners. Dit is echter een vraag die de VV ook zelf aan D&H/de organisatie kan stellen. Daarnaast heeft de RKC met de ambtelijke organisatie gesproken over de meerwaarde en timing van dit onderzoek. De RKC heeft daarop besloten dit onderzoek op dit moment niet te starten. Het onderwerp zal wel op de lijst van mogelijke onderzoeken (groslijst) blijven staan.

Meeslouwerplas

In 2021 en 2022 heeft de RKC mails ontvangen namens de Vereniging Vrienden van Vlietland, Vogelwerkgroep Vlietland, de Werkgroep Milieubeheer Leiden, de Beheercommissie Vogelplas Starrevaat, het Recreatiecentrum Vlietland B.V. en de Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten. Hierin werd aandacht gevraagd voor het eindrapport van de Randstedelijke Rekenkamer naar de rol van de Provincie Zuid-Holland bij de verondieping en herinrichting van de Meeslouwerplas. Bovengenoemde organisaties vinden dat ook de rol van het Hoogheemraadschap van Rijnland bij de verondieping van de Meeslouwerplas onderzocht moet worden. De RKC heeft onderzocht of er (op dit moment) aanleiding is voor een dergelijk rekenkameronderzoek.

De RKC heeft daartoe documenten bestudeerd en gesproken met de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer. Provinciaal is aangegeven dat de resultaten van het waterbodemonderzoek in het tweede kwartaal van 2023 worden geleverd en dat de VV van Rijnland op basis hiervan zal besluiten of het werk op een aanvaardbare manier is uitgevoerd en beëindigd en of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn. De RKC volgt dit dossier, maar ziet voornamelijk niet voldoende aanleiding, aanvullend aan het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, voor een onderzoek naar de rol van Rijnland bij dit project.

Naar aanleiding van dit project ziet de RKC wel mogelijkheden voor onderzoeken naar:

- De overlap en strijdigheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden van het waterschap. Hoe gaat Rijnland om met 'dubbele petten'?
- Regeling 'grote projecten': hoe gaat Rijnland om met grote projecten? Is er een regeling hoe hiermee om te gaan? Wie heeft de regie?

Wet versterking decentrale rekenkamers

Met ingang van 1 januari 2023 is voor gemeenten en provincies de wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Voor de waterschappen treedt de wet deels op 1 januari 2024 en deels per 1 januari 2025 in werking. Op basis van deze wet moet ieder waterschap over een onafhankelijke rekenkamer beschikken, eventueel samen met andere waterschappen. Hoewel de impact van deze wet voor Rijnland beperkt is, dienen de VV, D&H en de RKC te bepalen hoe structuur en werkwijze van de RKC worden aangepast aan de eisen van de wet. De RKC is in gesprek met de organisatie om het één en ander voor te bereiden.

VV vergaderingen van 5 juli en 27 september

De RKC wil graag contact leggen met de nieuwe VV, om kennis te maken, om te overleggen over de wijze van afstemming tussen VV en de RKC en om de ideeën en wensen voor nieuwe onderzoeken te bespreken. Dit kan in de VV vergaderingen van 5 juli en 27 september. In september kunnen ook de Rekenkamerbrief DoeMee onderzoek 2022 en het Rapport Informatieveiligheid met de VV besproken worden.

De RKC is voornemens om naast het jaarplan en jaarverslag periodiek de VV te informeren, hetzij mondeling, hetzij middels een memo als deze.

Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met de rekenkamer via rekenkamercommissie@rijnland.net.